

ve, og i disse tilfælde må det antages, at omstødelsesreglen kan få størst betydning. Omstødelsesreglen kan dog også få betydning ved forsikringer mv., der kommer til udbetaling ved længstlevendes død, idet det i omstødelsessituationen er hele dispositionen, der omstødes (udbetalingen til den begunstigede), hvorimod det beløb, der skal fragå den begunstigede ved en regulering efter forsikringsaftalelovens § 104 og pensionsopsparingslovens § 4, ikke kan overstige, hvad der ville være tilfaldet ægtefællen eller livsarvingen som boslod og tvangsarv. En livsarving vil derfor typisk være bedst tjent med at kræve omstødelse efter lovforslagets § 31, men der er ikke noget hinder for, at livsarvingen i stedet vælger at påberåbe sig forsikringsaftalelovens § 104 eller pensionsopsparingslovens § 4, der i modsætning til lovforslagets § 31 ikke er betinget af ond tro hos modtageren.

Det er alene i det tilfælde, hvor forsikringsordningen mv. kommer til udbetaling til den begunstigede – det vil sige, hvor forsikringsbegivenheden er indtrådt – at der kan ske omstødelse. Udbetalinger på ordninger omfattet af stk. 2 til fordel for længstlevende selv kan ikke omstødes, da der i dette tilfælde ikke foreligger et misbrug af det uskiftede bo.

At der først kan ske omstødelse af en begunstigelse, når forsikringsbegivenheden er indtrådt, er ikke til hinder for, at arvingen på et tidligere tidspunkt kan forlange skifte efter lovforslagets § 30 og i den forbindelse fremsætte et vederlagskrav. Har arvingen i forbindelse med et skifte i længstlevendes levende live modtaget vederlag efter lovforslagets § 31, kan arvingen ikke i forbindelse med skiftet af længstlevendes bo kræve udbetaling til den begunstigede omstødt.

Med begrebet livsforsikring forstås både en forsikring, hvor forsikringssummen i form af en kapital eller i form af en løbende ydelse udbetales ved eller en bestemt tid efter en persons død, og en forsikring, hvor summen eller renten udbetales i en persons levende live. Der findes mange forskellige former for livsforsikring. Forsikringsbegivenheden vil typisk være forsikringstagerens død, men kan også indtræde i forsikringstagerens levende live, f.eks. ved et vilkår om, at forsikringssummen skal udbetales, når den begunstigede opnår en bestemt alder. Omfattet af begrebet livsforsikring er bl.a. kapitalforsikringer, rateforsikringer og livrenter. Ved "lignende ordning" i stk. 2 tænkes først og fremmest på kapitaler i pengeinstitutter m.v., som kommer til udbetaling i anledning af et dødsfald. Tilsvarende formulering er anvendt i dødsboskiftelovens § 89, stk. 1, nr. 4. Også summer, der kommer til udbetaling til den begunstigede i indsky-

derens levende live, kan være omfattet af adgangen til omstødelse.

Det forekommer, at et pengeinstitut indsættes som begunstiget i en forsikringsordning til sikkerhed for forsikringstagerens gæld. Baggrunden herfor er, at den begunstigede, så længe forsikringsbegivenheden ikke er indtrådt, ikke kan overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over forsikringen. Dette gælder også, selvom indsættelsen er uigenkaldelig, jf. forsikringsaftalelovens § 109 og pensionsopsparingslovens § 9. Kommer forsikringsordningen i et sådant tilfælde til udbetaling til pengeinstituttet, kan der ikke ske omstødelse. Dispositionen er i dette tilfælde udtryk for en gensidig obligationsretlig forpligtelse mellem pengeinstituttet og forsikringstageren, og dispositionen mangler som følge heraf det fornødne gavemoment.

Hvis en livsforsikring eller lignende ordning omfatter en medforsikret, må det bero på en konkret vurdering, hvorvidt en udbetaling til den medforsikrede må anses for at være i strid med princippet i lovforslagets § 31. Har forsikringstageren ved at lade ordningen omfatte en medforsikret søgt at omgå § 31, bør der ske omstødelse, hvis de øvrige betingelser i § 31 er opfyldt. Det vil således også i disse tilfælde være et krav, at forsikringen er oprettet for et beløb, der stod i misforhold til boets formue, og at den medforsikrede vidste eller burde vide, at forsikringstageren var i uskiftet bo, og at dispositionen stod i misforhold til boets formue.

Ved vurderingen af, om det beløb, der er indbetalt på en livsforsikring eller lignende ordning, står i misforhold til boets formue, må der – ligesom med gaver – foretages en samlet konkret bedømmelse, hvor der tages udgangspunkt i en sammenligning mellem det beløb, ordningen reelt har kostet længstlevende (forsikringstageren) og det uskiftede bos nettoværdi. Ved indbetaling på ordninger, hvor indbetalingerne er enten helt eller delvist fradragsberettigede, er det den længstlevendes nettoudgift, som vil være udgangspunktet for bedømmelsen af, om ordningen er oprettet for et beløb, der stod i misforhold til boets formue. Der skal således tages højde for, at der kan være opnået skattefradrag for visse indbetalinger. Det bliver dermed afgørende, hvor stort et beløb, der kan siges at være fragået "boet". Ved tegning af en gruppelevsforsikring vil det ofte være en forholdsmæssig beskeden præmieindbetaling, der pålægges den enkelte forsikringstager, mens den sum, der kommer til udbetaling ved forsikringstagerens død, kan være af en mere betragtelig størrelse. I disse tilfælde vil den længstlevendes bidrag typisk ikke stå i misforhold til formuen, hvorfor der ikke kan ske omstødelse.